

נס של אהבה - הסיפור עוד לא נגמר...

בכלא

כפי שכתבה סבתא מירי בזיכרונותיה

בידוד בכלא

הופרדתי מחברי ונכלאתי במרתפי הבולשת החשאית. החרדה העיקרית שלי היתה שאיש מהמוסד, השגרירות או המשפחה – לא ידע שאני עצורה. הרי ה'סימנים', זאת אומרת המפתחות, נמסרו על ידי המבריח כרגיל. התכוונתי לשאת נאום ציוני חוצב להבות ולהוכיח את חוקרי על שהם נוהגים ביהודים ברשעות, במקום לעזור להם לבנות מדינה לאחר מה שעברו בשנים האחרונות. אלא שעברו שעות רבות, ואיש לא התעניין בי. כל כמה דקות הדהדו בפרוזדור הארוך צעדי השומרים, אך רעש הנעליים הממוסמרות חדל כמה צעדים לפני התא שלי, וההכנות הנפשיות לקראת העימות הגדול נגוזו פעם אחר פעם. למחרת, לפנות בוקר, סוף סוף באו לקחת אותי דרך מסדרונות ארוכים ומדרגות אינסופיות לחדרו של החוקר. החדר היה ריק, ואחרי המתנה ארוכה הוחזרתי לתא המעצר – ללא חקירה. התרגיל הזה חזר על עצמו מספר פעמים, עד אשר עייפה, רעבה ובטוחה שגם הפעם לא תהיה חקירה, הובאתי בפני חוקר.

כמה מטבעות היו לך בכיס?

במרץ מחודש התכוננתי לשאת את דברי, כשנגד עיני דמותה של הצנחנית הגיבורה חנה שנש ונאומה האמיץ בפני שוביה הנאצים. למרבה האכזבה, פקד עלי החוקר לענות רק על שאלות שהיו כולן בלתי חשובות והתייחסו לחפצים ומעות קטנות שהיו ברשותי בעת המעצר. חתמתי על הצהרה שפירטה את כל מה שהיה בתיק שלי: ממחטה, שתי סיכות ראש, גרביים, מברשת שיניים ושמונה מטבעות כסף. בתום חקירה זו הוחזרתי לתא המעצר. כך זה נמשך ימים ארוכים, לרוב בלילות, ותמיד אותן השאלות על ידי חוקרים שונים שטענו כי לא דייקתי בהצהרתי וכי היו ברשותי שני זוגות גרביים ולא זוג אחד כפי שאמרתי בחקירה הקודמת, וגם מספר המטבעות אינו מתאים. עמדתי על דעתי כי הודעתי הראשונה היתה נכונה, ועל כך הואשמת בהעלבת קצין כי מדברי התפרש כאילו החוקר הוא שקרן. התרכזתי בשמירת סוד זהותי האמיתית והקשר שלי עם השגרירות ולכן החלטתי, אחרי ימים ולילות של שאלות חוזרות בדבר חפצי, לוותר ו'להודות' שיתכן וטעיתי, ובאמת היו עשר מטבעות ולא שמונה או להיפך. זה היה משגה. מרגע זה חשו החוקרים שכח התנגדותי התערער, ואז החלו החקירות האמיתיות. חקירות שכללו סטירות והשפלות. אמנם לא גיליתי סודות, אבל במקום נאום ציוני נלהב, חיפשתי מוצא ודרך להביא לידיעתם העולם החיצוני את דבר מאסרי ולהזהיר את אנשי השגרירות כי למשטרה החשאית ידיעות רבות על דרך פעילותה.

אוכל כשר

מאחר והשמדתי את מסמכי בעת המאסר, הייתי למעשה ללא שם וגם ללא גיל. אז נולד במוחי הרעיון להכריז על עצמי כבת 15, שלפי החוקה אסור להחזיקה במשטרה מעל שלושה שבועות כי היא 'קטינה', וחייבים להעבירה לידי השלטונות המטפלים בעבריינים צעירים.

כך הועברתי למוסד המיועד ל"פושעים צעירים", שם פתחתי בשביתת רעב: דרשתי אוכל כשר ואביזרים דתיים המגיעים לי לפי החוק. באין להם אוכל כזה, פנתה העובדת הסוציאלית למשפחה יהודית באותה עיירה כדי שיספקו לי אוכל ונרות שבת. מרגע זה נפתרה בעיית הניתוק.

משפחה זו התקשרה מיד עם השגרירות וההורים, נשכרו שירותיו של סניגור גוי שטען כי הציונים האלה בלבלו את מוחה של ילדה תמה ושידלו אותה לברוח נגד רצון הוריה, וכי בעזרת חינוך מתאים אפשר להציל את נפשה ולהפוך אותה לאזרחית מועילה ונאמנה לשלטון.

בית ספר לפושעים צעירים

המשפחה נכחה ב'קהל' שבא למשפט. שמחתי במיוחד לראות את אחותי מרה לבושה בחולצה חדשה. ניסתי לוודא בשפת הסימנים, האם קנו גם לי חולצה כזאת... מרה אישרה, וכך נכנסה אווירת שובבות למעמד הקודר הזה. השופט השתכנע בטענות הסניגור, ופסק לשלוח אותי לבית ספר לפושעים צעירים. גם בית ספר זה לא היה ערוך לקלוט ילדה יהודיה עם דרישות כשרות משונות, ואחרי התערבות מ'גבוה' (בעזרת השגריר הישראלי) שיחררו אותי לבית ההורים, בתנאי מפורש כי עלי להתייצב פעמיים ביום בתחנת המשטרה ולהחתים שם את האחראי על טופס המעיד על נוכחות והתנהגות הולמת, וכך היה.

שתי טיפות מים

במוסד החליטו שנשקפת סכנה לחיי ועלי לעזוב את הונגריה במהירות, אלא שאני התחייבתי להתייצב יום-יום בתחנת המשטרה ולחתום נוכחות כתנאי לשחרורי מהכלא. נמצא לכך פתרון פשוט: אחותי מרה, הדומה לי כשתי טיפות מים – תתייצב במקומי, ואיש לא ירגיש בדבר. וכך היה.